СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLV. Ч. 294. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 18-го грудня 1937. No. 294. Jersey City, N. J., Saturday, December 18, 1937. VOL. XLV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЯПОНЦІ НАВМИСНО ЗАТОПИЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

ВАШИНГТОН. — Американський адмірал Ярнел, який командує американською фльотою на Далекому Сході, подав до Вашингтону звіт, з якого виходить, що японські літаки навмисно затопили американський військовий корабель „Паней". Того дня погода була ясна і на кораблі було чимало великих американських прапорів. Це не можливо, щоб японські летуни, які опускались до корабля дуже низько, могли не запримітити тих прапорів. Тепер є дві гадки щодо причин затоплення цього корабля: або летуни, розпалені вогнем війни, зробили це на власну руку, без відома вищої команди, або вища команда наказала це зробити, щоб в очах китайців показати, що Японія не боїться чужих держав і нема що китайцям на чужу поміч чекати.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЧІЛЬНИХ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

СЕЙНТ ЛУІС. — Конференція чільних републиканців закінчилася тим, що вибрано спеціяльний комітет, який має занятися розгляненням усіх ділянок американського суспільного життя й виробити політичну плятформу. До цього комітету покищо увійшли 33 особи. Серед них знаходиться чимале число професорів університету, письменників, бизнесменів, а навіть творців мистецтва. Головою цього комітету став бувший голова Висконзинського університету, д-р Глен Френк.

ПОГЛЯД ГУВЕРА НА СПРАВИ.

ШІКАГО. — Бувший президент Гувер, який далі має поважні впливи в Републиканській Партії, заявився в своїй прилюдній промові проти „плянованої економіки", яку практикує адміністрація Рузвелта. Ідеалом його устрою мала би бути „інтелектуальна і духова свобода", в якій люди управлялиб машиною, а не машина людьми; в якій уряд регулював би бизнес, а не диктував йому; в якій панувалаб самодисципліна та в якій убожество і страх булиб усунені. Це не булаб система „роби, кожний, як хочеш", говорив Гувер, тільки система такої свободи, в якій кожний чоловік поносив би відповідальність за свою свободу.

ПАЛКА ПРОМОВА ДЖАНА ЛУІСА.

ПІТСБУРГ.—Джан Луіс, голова Комітету Промислової Організації, виголосив перед 1,600 представниками робітників сталевого промислу палку промову, в якій сказав, що К.П.О. приступить до А. Ф. П. тільки тоді, коли остання згодиться приняти всіх членів К.О.П., яких він нарахував 4,000,000. Він також говорив, що робітникам треба організуватися проти фашизму. Накінець хтось із присутніх запитався предсідника, чи Джан Луіс схотів би на наступних виборах кандидувати на президента Злучених Держав Америки. Предсідник захоплено відповів, що це „пропозиція, над якою варт застановитись".

ХВИЛЯ СТРАЙКІВ ПО АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — По ріжних місцях Америки знову вибухають страйки. В нюйорських доках застрайкували робітники і внеможливили відізд корабля „Монарк оф Бермюда". Також вибух страйк у компанії Вулворта; він поширюється на щораз ширший круг склепів. У деяких таксівкових компаніях теж вибухли страйки. В компанії „Постал Телеграф" робітники застрайкували в той спосіб, що станули при бюрках і впродовж чотирьох годин відмовилися щонебудь робити. Страйк у ресторанах Горн і Гардард треває далі. Компанія рішила виплатити тим робітникам, що в неї далі працюють, $235,000 різдвяного бонусу.

БАРВАРА ГОТН ЗРЕКЛАСЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

НЮ ЙОРК. — Відома американська багатирка, якій у спадку припало біля 45,000,000, уміщених у склепах „Вулворта", формально зреклась американського громадянства. Вона була вийшла замуж за грузинського принца Мдіванія, а потім розвелася з ним й одружилася з данським графом Гавдіцом Рівентльовом. Тепер вона зовсім зреклась Америки, не зрікаючись, очевидно, тут вложених капіталів.

ПЕРЕДБАЧАЄ ЗМЕНШЕННЯ СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ.

СИНСИНАТІ. — Президент Синсинатського університету, Реймонд Волтерс, обчислив, що, почавши від 1943 року, число студентів в американських університетах пічне обнижатися. Причиною цього є це, що в останнім десятилітті, як теж у біжучих роках, число народин дуже зменшилося. Зменшення народин відібється щойно в 1943 році. Він радив університетам до цього приноровитися й уникати великих університетських будинків. Усіх студентів в Америці нині є біля 1,200,000.

СЛОВАЦЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В БРАТИСЛАВІ.

Демонстрації словацьких студентів, які домагаються введення словацької мови в урядах і школах на терені Чехословаччини, тривають далі. В університеті уладили студенти - правники демонстрацію проти проф. державного права, Пешки, відомого з протисловацьких виступів. Пешки відкликав виклад. Серед окликів „у Словаччині по словацьки" студенти пішли на медичний виділ, де по чеськи викладав проф. Тайслер. Студенти загрозили страйком, якщо їх домагань не вислухають. Підчас демонстранцій словацьких студентів жидівська молодь і чехи викрикували проти словаків і проти о. Глінки.

ОБІКРАЛИ ДО ТЛА КООПЕРАТИВНУ КРАМНИЦЮ.

Невисліджені злодії обікрали кооперативу в Цішках, коло Олеська, забираючи всі товари, навіть тягарці. Шкода є понад 1,000 зл. Товар був обезпечений у „Дністрі". Це вже 7 крадіж з черги. Теперішній крадіж — найґрунтовніщий, бо чого не забрали, те дорешти понищили. Злодіїв було чотири. Вони походять напевно зпоза Цішок.

ЯК РІШИТИ?

Іміґраційна влада у Венкувері придержала одного британського громадянина зо Східніх Індій, його жінку і сина. Колись той британець нелеґально заїхав до Злучених Держав і там у стейті Тексас оженився з громадянкою з Мексика, яка також нелеґально прибула до Америки. Там вони прижили дитину і та дитина очевидно через уродження на американській території набула громадянство Злучених Держав. Тепер вони всі троє нелеґально прибули до Канади й іміґраційний уряд заходить у голову, що з тим усім зробити. Батька родини можа віслати до Східніх Індій, бо він там має приналежність, зате жінки і сина до Східніх Індій не пустять. Ні жінки, ні мужа до Злучених Держав не пустять, але хочуть впустити їх сина. Мексико не хоче до себе впустити ні батька, ні сина, а тільки матір, а тимчасом родина не хоче ніяк розходитися.

ВТЕЧА ЧОВНОМ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПЕКЛА.

До Констанци в Румунії приплив човен з двома большевицькими вояками. Один з них уже помер від ран, другий був виснажений до краю. Він оповів, що втік човном з Одеси разом зо своїм товаришем, бо не міг пережити страшних умовин життя в 26-му полку прикордонних стрільців. Коли човен випливав з порту, прибережна сторожа тяжко зранила його товариша, який помер по довгих муках, кілька годин перед прибуттям до Констанци.

СПІВАВ У КОСТЕЛІ.

Польські часописи пишуть, що суд у Нижневі засудив на 6 місяців вязниці якогось Василя Підливного „українського націоналіста", за те, що він у костелі підчас вечірні заспівав собі голосно українську пісню та не дав себе втихомирити.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ДАВ ОКО.

68-літній Джан Амос з Ню Орлієнсу, в Луізіяні, довідався, що 20-літній Френк Хабіна втратив зір одного ока через вапняний порох. Амос заявив свою готовість дати Хабіні рогівку свого ока, котре вже було хоре, хоч рогівка ще була здорова. Лікарі доконали операції й перещепили рогівку з ока Амоса на око Хабіни. Операція вдалася. На образку Хабіна дякує Амосові.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ЖИДІВСЬКИХ СТУДЕНТІВ ПРОТИ ВЧИТЕЛЯ.

Обурені антисемітськими замітками, якими один учитель в Ст. Джанс Технікал Гай Скул у Вінніпеґу зганьбив їх за гамір у клясі, 18 жидівських студентів XI. ступня вийшли з кляси і не вернулись, поки вчитель не перепросив їх. Підчас науки вчитель математики, Дорвін, випроваджений з рівноваги гамором між своїми учениками-жидами; сказав; що йому не дивно, що жидів переслідують у Німеччині. Якщо вони таксамо переступають закони держави, як зневажають правила школи, то не диво, що їх переслідують. У відповідь на цю замітку студенти жиди застрайкували і не тільки пішли з жалобою до директора школи, але й до шкільної ради. Остаточно вчитель перепросив їх.

СЕСТРА ПО 20 РОКАХ ВІДНАЙШЛА БРАТА.

На німецькім Шлеську від 1928 року перебував у лічниці один чоловік, який забув, хто він і звідки. Знали тільки, що він прийшов з Росії, де перебував у полоні. Аж недавно німецька влада подала до польських часописів Познанщини і Шлеська світлину того нещасливця. І дійсно одна жінка в Познані пізнала в нім свого брата, що ще в 1916 році попав у російський полон як німецький вояк та від того часу по нім слід пропав. Негайно поїхала до тої лічниці й справді переконалася, що це її рідний брат. Зустріч обидвоїх була така радісна, що нещасливець зо зворушення відзискав трохи память і зачинає собі дещо пригадувати.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОЛЬСЬКІ ВТРАТИ ПРИ ОБОРОНІ ЛЬВОВА.

Союз оборонців Львова з листопаду 1918 р. виладив при помочі наукової комісії т-ва дослідів історії оборони Львова спис польських страт у боях від 1—22 листопаду 1918 р. Ліста тих, що в тім часі брали участь в обороні Львова і полягли або померли з ран у літах 1918—1920, виказує 440 назвищ, з чого 202 припадає на один тільки місяць листопад 1918 р. Наймолодший оборонець мав 12 літ, найстарший 55. Переважали студенти й учні середніх шкіл, а саме студентів університету було 28, політехніки 26, дублянців 7, учнів середніх шкіл 98, учительських семинарій 5 і т. д. Крім того були 2 вчителі, 4 рільники, 20 робітників, 70 ремісників, 22 урядовці, 7 вільних фахів, 5 військових. Між поляглими було 41 військових старшин, 95 підстаршин і 302 вояки. Всі ті цифри неповні і можуть змінитися, тому, що немало осіб годі було устійнити.

УБИВ СВОГО ПРИЯТЕЛЯ, ОЖЕНЕНОГО З СЕСТРОЮ.

Джан Кларк, 24-літній фармер з Ізабела, Ман., вбив свого найліпшого приятеля, 28-літнього Артура Роса, що оженився тайно з його 16-літньою сестрою. Кларк не міг погодитися з тим, що Рос одружився з його сестрою, не сказавши про це нічого ні йому, що по смерти батька був опікуном сестри, ані старій матері. Він не хотів вірити, що Рос одружився з його сестрою, а коли показали йому метрику шлюбу на доказ, він всеодно не хотів з тим погодитися, кажучи, що сестра ще замолода.

РОЗВЯЗУЮТЬ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ СТУДЕНТАМ-УКРАЇНЦЯМ

ЛЬВІВ. — Д-р Павло Цимбалистий, голова Крайового Комітету Допомоги Українському Студентству у Львові, одержав від городського старости у Львові зарядження, яким його повідомлено, що в Польщі не може існувати згадане українське товариство, бо на цілу Польщу має бути тільки польське товариство „Приятелів Академічної Молоді", і тільки воно одно може існувати законно. Львівське „Діло" подає дослівний текст цього розпорядку оригінальною польською мовою. Як відомо, українські студенти не одержують від цього польського товариства ніякої допомоги. Тепер не дозволено організувати таку допомогу з боку українського.

ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

ЛЬВІВ. — Нема дня, в якому преса не доносилаб про нові арешти серед української молоді. Між іншими в Щирці, повіт Львів, арештували студентів Івана Однорога, Костя Фідія та Івана Медведя й відвезли їх до львівських арештів. Арештували їх під замітом приналежности до Орґанізації Українських Націоналістів.

МІНІСТЕР НЕЧАС І УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ.

ПРАГА. — Міністерство соціяльної опіки, яке є під керівництвом міністра Нечаса, відомого зо своєї прихильности до українського народу, забезпечив у закарпатськім студентськім інтернаті безплатне харчування сімом студентам-українцям, що не є громадянами чехословацької републики.

„НОКТЮРН" ЛИСЕНКА ЧЕРЕЗ РАДІО.

ЛЬВІВ. — Дня 7. грудня львівська радіостація передала перший акт опери М. Лисенка „Ноктюрн". Вступне слово виголосив композитор Василь Барвінський. Орхестрою диригував Микола Колесса. Солісти: Ольга Лепкова, Ольга Сушко, Лев Рейнарович, Софія Гаврищук і Ірина Яросевич.

ЧИ СКОНФІСКУЮТЬ?

ПРАГА. — Ґазета „Вечернік Право Ліду", що виходить у Празі, друкує повість відомого закарпатського письменника В. Ґренджі-Донського „Ілько Липей". Часопис подає теж чудові краєвиди з Закарпаття, саме з тої околиці, в якій відбувається драма, представлена в повісті. Та чеська влада сконфіскувала була деякі місця в українськім тексті. Тепер цікаві, чи станеться те саме з чеським текстом, який опертий на повнім оригіналі.

ЧОМУ ЗАКРИТИЙ?

КИЇВ. — У Глухові є гарний український музей з експонатами з історії етнографії та мистецтва України. Та ніхто з нього не користає, бо він увесь час — закритий.

ХТО ХВАЛИТЬ СТАЛІНА, ТОГО ТВОРИ ДРУКУЮТЬ.

КИЇВ. — Українське „державне літературне видавництво Держлітвидав видало такі книжки як „Мілйонами голосів", що є збіркою пісень про сталінську конституцію і „Слово Сталіна між нами", збірку поезій у честь Сталіна. Кожну збірку видано накладом 50,000 примірників.

ПОРУЧАЄ ПИСЬМЕННИКІВ, АЛЕ МОСКОВСЬКИХ.

КИЇВ. — Київська „Літературна Газета" має рубрику „літературний календар", у якій подає життєписи ріжних письменників, що їх твори повинніб читачі читати. Це такі письменники: Щедрін, Крилов, Марлінський, Мамін-Сибіряк і їм подібні московські письменники.

ФРАНЦУЗАМ, ЩО ВОЮВАЛИ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

ЛЬВІВ. — Поляки зачали будувати на цвинтарі „Оброньцуф Львова" памятник французам, яких заманили до польського війська і до боротьби проти українців і які полягли в боротьбі, що велася між українцями і поляками за Львів і східню Галичину.

КАРАЮТЬ ЗА ПИСАННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЗВИЩ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" з 2. грудня подає, що потягнено перед польський суд о. Юліяна Юрика з Кипячки за те, що у виказі подруж, висланім до староства в Тернополі, написав правдиво родову назву „Наконечний", а не „Наконечни", себто зпольська, як цього влада домагається.

ЯК ПОЛЬЩАТЬ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ.

СТАНИСЛАВІВ (Галичина). — Польська Аґенція Телеграфічна повідомляє, що вже в найближчому часі відбудеться посвячення пятьох нових костелів, що „стануть підвалинами віри та остоєю польськости на цьому терені".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІД „ЛЮЗИТАНІЇ" ДО „ПАНЕЮ"

Дня 7-го травня 1915-го року німецький підводний човен затопив на Атлянтійському океані, недалеко від побережжя Ірляндії, пасажирський корабель „Люзитанія". Втопилося 1,150 людей. Між ними 114 американців. Ці два факти викликали таке страхіття серед публики в Злучених Державах, що на його тлі почав в Америці назрівати виразний проаліянтський настрій, що остаточно довів до виповідження Злученими Державами війни Німеччині. Не перешкоджало цьому настроєві ні те, що „Люзитанія" була анґлійським кораблем. Ні те, що цей корабель був в околиці, яку треба признати военною смугою, себто околицею военних операцій. Ні те, що перед відїздом „Люзитанії" з Ню Йорку німецька амбасада остерігала американців про небезпеку подорожування на анґлійських кораблях у военній смузі. Ні те, що корабель міг мати на собі военні матеріяли. Ні те, що подія скоїлася підчас бльокади Німеччини аліянтськими державами, веденої з наміром заставити Німеччину голодом до военної здачі.

Дня 13-го грудня 1937-го року затопили японські жовніри на ріці Янґце в Китаю американську канонірку „Паней" та бомбардували американські торговельні кораблі з нафтою. Згинув на місці один американський жовнір та було багато ранених. Скоїлася подія підчас невиповідженої війни Японії проти Китаю. Американський уряд цеї війни не признав, отже американські кораблі, зо становища американського уряду, не були у военній смузі. Американський военний корабель не був занятий военними операціями, ані навіть підвозом военних матеріялів, але евакуацією людей з терену, захопленого военними операціями напастуючої держави. „Паней" був добре відомий японському урядові та місце його побуту було все подане Японії. Японія ніколи не підносила протесту проти побуту американських кораблів, военних чи торговельних, на китайських водах.

Коли порівняти ці два факти, затоплення німцями „Люзитанії" та затоплення японцями „Панею", то зо становища американського уряду затоплення „Панею" є багато грубшим нарушенням „прав" Америки, ніж затоплення „Люзитанії". Якби щось подібне сталося було в 1915-тім році, то нині можна з усякою певністю сказати, що виповідження війни не сталосяб аж у 1918-тім році, але таки ще в 1915-тім році.

Отже за два десятиліття, що минули від затоплення „Люзитанії", Злучені Держави навчилися такі події трактувати зовсім інакше, як давніше. Зо старого становища належалосяб негайно виповісти війну, а тимчасом нині, як знаємо, американські політики думають про всякі можливі виходи з ситуації, але ледви чи є хто, що пропонував би виповідження війни.

Що вплинуло на цю зміну наставлення, догадатися не тяжко, бо в міжчасі була війна, і був мир, опертий на перемогу, і властиво мирове безладдя, невідповідно зване миром. Ці великі події навчили людей принаймні великої обережности у відношенні до питання миру й війни.

З РОЗМОВИ З МАРІЄЮ СОКІЛ І АНТОНОМ РУДНИЦЬКИМ

Як відомо, до Ню Йорку приїхали перед кількома днями з Рідного Краю визначні представники українського музичного світу: оперова прімадонна Марія Сокіл та композитор і дириґент, професор Антін Рудницький. Представник нашого часопису перевів з Шановними Гістьми розмову, поставивши їм низку питань, щоб від самих Гостей довідатися дещо ближче про ціль їхньої поїздки. Перше питання було:

„Що спонукало вас приїхати до Злучених Держав та яка мета вашого приїзду?"

„Ми приїхали на доручення і запрошення управи будови шпиталю „Народньої Лічниці" у Львові.

„Мета нашого приїзду — влаштувати концерти і концертові виступи по всіх осередках нашої еміґрації в Злучених Державах у користь будови Першого Українського Шпиталю".

„Чому ви погодилися приїхати на доручення саме „Народньої Лічниці", а не якої іншої установи?"

„Тому, що „Народня Лічниця" взагалі, а справа будови шпиталю зокрема займають у нашому житті зовсім виняткове становище та мають особливе значіння. „Народня Лічниця" це не тільки найстарше, але й одиноке українське товариство суспільно - медичного характеру, і як таке неймовірно важне для нашої культури, для нашого всього життя взагалі. „Народня Лічниця" це орґанізація, в якій усі лікарі - ординатори це найкращі українські специялісти. Всі вони працюють у „Народній Лічниці" цілком безкорисно, не зважаючи на велику витрату часу й тяжкі фізичні труди цеї праці. Наслідком тої жертвенної праці, та найкращим свідоцтвом для успішної праці „Народньої Лічниці" взагалі, є довіря до неї широких верств населення міста Львова, як і найдальших закутин краю. Рікрічно фреквенция хорих, які шукають поради в „Народній Лічниці", зростає. Та тепер взялася вона за велике діло: завдяки добровільним жертвам тих, що звертались по поміч у недузі до „Народньої Лічниці" та завдяки щедрому дарові митрополита Шептицького, який подарував „Народній Лічниці" дім з парцелею, Товариство приступило до будови шпиталю — першого українського шпиталю на наших Західніх Землях взагалі. Цей шпиталь матиме для українського населення величезне начіння, бо кожний українець, а зокрема наш селянин чи робітник, буде певний, що вразі недуги він знайде у цьому шпиталі приміщення та найкращу лікарську поміч; а не так, як воно досі було, що наших людей часто-густо до чужих шпиталів не хотіли навіть приймати. Значіння будови нашого шпиталю ще більше, коли подумаємо про його ролю для нас на випадок війни: тоді буде це одинокий наш власний, рідний шпиталь, у якому всю належну опіку зможуть знайти наші геройські жовніри, борці за нашу волю.

„Шпиталь „Народньої Лічниці" вже вибудуваний і цими днями має бути відчинений. Але нема ще в ньому відповідного внутрішнього лікарського уладження, найновіших апаратів, машин і лікарських засобів, потрібних для медичної праці у сучасному дусі. А це речі дорогі, дорожчі й вартніші від самої будови шпитального будинку. Щойно коли вони будуть, тоді наш перший шпиталь буде ним уповні, в цілому розумінні того слова. І власне з метою зібрати відповідні фонди на це, ми приїхали до Злучених Держав. Зрозумієте, що нам, артистам, таке гуманітарне, загально-людське діло й одночасно таке важне для нашої землі і нашого народу, особливо близьке дороге, і тому ми рішились їхати до Злучених Держав саме на запрошення „Народньої Лічниці".

„Скажіть, будь ласка, чи ви у старому краю, або деінде, виступали також у користь інших наших установ чи товариств?"

„О, нераз і не десять, а таки часто. Серед нашої професійної музично - артистичної праці, яка, як знаєте, примушувала нас до частих поїздок по ріжних европейських краях, ми все старалися, по змозі, у Рідному Краю служити нашим мистецтвом та знанням і справі ріжних наших установ і товариств. Отже виступали ми нераз у користь „Т-ва Допомоги Українським Інвалідам", „Просвіти", „Рідної Школи" (в її дохід ми концертували минулого року в цілій Галичині) та „Української Захоронки", не рахуючи всяких принагідних імпрез із доходом на добродійні цілі".

„А тепер, розкажіть нам дещо про старий край. Може про те, що найближче вашій артистичній праці: як наша публика розвивається під культурно - мистецьким оглядом?"

„Ще перед 15—20 роками в Галичині був тільки один рід концертів: концерти з нагоди Шевченківських роковин, або якоїсь подібної нагоди. Це були концерти з мішаною програмою, які в першу чергу давали нашому громадянству нагоду зібратись та задемонструвати свою національну приналежність. Та від того часу змінилися відносини настільки, що тепер маємо крім таких свят, іще й чисто музичні концерти, не звязані ніякою нагодою чи роковинами. Це концерти інструменталістів, співаків, хорів чи навіть орхестри, яких одинокою метою є тільки піднесення музичної культури. Що торкається публики, то вона щораз більше цікавиться такими концертами, вважаючи і їх, до деякої міри, нагодами демонстраційно зібратися великою громадою і показати іншим і самим собі, що нас не мало, а багато, що ми не розбиті, а вміємо і зєднатися. Кілька таких мистецьких імпрез, які власне ми мали честь і щастя влаштувати, от напр. великий симфонічний концерт української музики у Львові, тисячна вистава „Запорожця за Дунаєм" у Великому Театрі у Львові та в десятьох найбільших галицьких містах, а потім також вистава „Наталки Полтавки" — обі при співучасті наших найкращих оперових співаків та великої орхестри — такі імпрези, на які громадянство звилося масово і прямо тріщали стіни саль. Вони чимало напсували крови нашим сусідам, мовляв: бач, скільки цих українців взялося! Прегарні враження маємо також із Закарпаття, де ми концертували кілька разів. Перед кількома місяцями мали ми там 10 концертів — вони були заповнені до останнього місця публикою, яка нашу пісню і музику приймала зо зворушенням та захопленням. Головно шкільна молодь, бо нас просили влаштувати окремі концерти для неї, яка може вперше чула нашу пісню, домагалася все нових і нових пісень і творів! Взагалі наша музична культура розвинулася по війні у високому ступні; маємо вже низку високо кваліфіковаих музик - композиторів та виконавців. Не менше потішаюче й те, що від деякого часу виявляє велике зацікавлення музикою наше село. Там закладають при читальнях „Просвіти" хори і дуті орхестри; і треба признати, що назагал ці сільські просвітянські хори куди кращі від хорів у містах!"

„Ми тут у Злучених Державах нераз чули й читали про вашу пропаґанду української музики за кордонами Галичини. Чи можете нам дещо ближче про це сказати?"

„Робили ми те, що в наших силах, і те, що вважаємо нашим обовязком та обовязком кожного українського артиста взагалі: ширити нашу пісню і музику між чужими, знайомити їх з нею, а в той спосіб і з нашим народом та його культурою. Коли читаємо потім у чужій пресі захоплені статті та рецензії про нашу музику та вияви здивування, що „досі" про неї мало знали, — тоді маємо найбільше вдоволення. Так було в Німеччині, де після низки викладів про українську музику, ілюстрованих співом, у славному берлінському університеті, головний професор, д-р Шерінґ, публично дякував нам за це на радіо у Берліні і Ляйпціґу, де наша українська програма викликала велике захоплення. Так було теж у Чехословакії, в Австрії, в Латвії і Литві, де на наші виступи приходив президент держави і де впродовж кількох тижнів, підчас яких відбувалися наші виступи в опері та симфонічних концертах, у всій пресі тільки й читалося про українську музику. Так було врешті й у Варшаві, де наші концерти у фільгармонії можна вважати правдивим триюмфом нашого музичного мистецтва; бо після них уся без винятку варшавська преса мусіла в один голос признати достоїнство і вагу нашої музики, одночасно висловлюючи здивування, що досі про це там мало знали. І наш особистий успіх був притім такий великий, що нас, українців, мусіла Варшава запросити на виступи в опері й у концертах. Та все те треба завдячувати головно нашій, українській пісні і музиці".

„А тепер останнє питання: з якою програмою приїхали ви сюди до нас?"

„Можемо сміло сказати, що маємо в програмі все, що є в нашій музиці. Привезли ми те, що існує в ділянці пісні, як народньої так і артистичної. Отже чудові обрібки народніх пісень нашими найвизначнішими сучасними композиторами та дуже цікаві їх оригінальні твори. Ці композитори, це: Барвінський, Людкевич, Лисько, Колесса, Рудницький, Сімович — з Галичини та Богуславський, Косенко, Тіц, Мейтус, Ревуцький, Лятошинський, Козицький, Верiківський, Фоменко й інші — з Наддніпрянщини. Очевидно, що в нашому репертуарі знаходяться або знайдуться також твори і тих наших визначних композиторів, що перебувають в Америці, як: Кошиця, Гайворонського, Придаткевича й Углицького. Ті твори, що їх маємо з собою, це здебільша рукописи, та ще й дотого присвячені нам авторами; майже всі вони будуть тут цілком нові і їх наша публика почує вперше. Є між цими творами також українські оперові арії. Розуміється само собою, що крім цих нових творів маємо в репертуарі теж твори нашої давнішої музики. Отже твори Лисенка, Стеценка, Степового, Вахнянина, Січинського й інших. Думаємо, що програми наших концертів будуть не тільки цікавими для всіх, але вони й здивують усіх, бо ледви хто припускає, як далеко пішла наша пісня вперед. Ми теж надіємося, що наші концерти і програми тут таксамо подобатимуться, як вони подобалися досі скрізь, де ми їх виконували, себто скрізь, де живе наш нарід, від Криму аж поза Карпати. А коли наші концерти тут будуть подобатись і коли підчас них зможемо хоч трохи влити тепла в серця наших американських земляків і хоч трохи нагадати їм рідною піснею їх Рідний Край; коли врешті наші концерти дозволять поступити вперед великому ділу: закінченню Українського Шпиталю „Народньої Лічниці" у Львові, — тоді будемо щасливі, що сповнили свій національний, громадянський і мистецький обовязок".

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з § 18. статуту „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці" і на підставі ухвали екзекутиви з 26. листопаду б. р., відбудеться в **Джерзі Сити, Н. Дж.,** 83 Ґренд стріт, **в суботу, 18. грудня 1937 р.**

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОННОГО КОМІТЕТУ „ОБЄДНАННЯ"

з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Звіти екзекутиви.
3. Звіт контролі.
4. Реферати з боку молоді й старшої ґенерації на тему:
   Відношення між двома поколіннями української іміґрації в Америці.
5. Внески і запити.
6. Ухвалення резолюцій.

Наради зачнуться в годині 1-шій пополудні. Всі члени виконного комітету обовязані бути на засіданні.

Заввага: Хто з молоді бажав би бути на засіданні як гість, хай зголоситься до президії.

За "Обєднання Українських Орґанізацій в Америці":

Омелян Ревюк, предс.; **Д-р Лука Мишуга,** секр.

Борис Лавренев.

ВОСКОВА ФІҐУРА

(Большевицька гумореска).

(2)

Скінчивши цю роботу, він старанно витер папером дві каплі, що впали на долівку та звернувся до Імярека:

— Ось яка справа, дорогенький. Тепер надолі будуть загальні збори співробітників у справі позички. Та ти не йди. Зараз йди до хати, а я скажу, що ти нараз захорів і кілька днів не прийдеш. А завтра рано-раненько, коли ще нікого не буде, приходи. Надягни унтерофіцирський однострій, трьохвугольну шапку, бери крісло тай сідай в сам куток, де найтемніше. В темряві не видно, тільки сиди, наче приклеєний. Я також прийду вчасніше, дам тобі всі вказівки. Ми його зловимо. Висидиш?

— Чомуж би ні? — самопевно сказав Імярек, а очі йому засвітилися. Така думка сподобалася йому.

Кинджалики засунули на давне місце. Імярек пішов додому, а Павло Захарович на загальні збори. Вістку про ненадійне занедужання товариша по службі приняли із загальним спочуванням. Того дня Павло Захарович обережненько підійшов до петрівської шафи. Манекіни були нерухомі й у темноті сам директор музею не відразу розпізнав, де знайшла собі місце нова воскова фіґура. Щойно на запит почулася глуха відповідь.

— Здорово працюєш, — сказав Павло Захарович, оглядаючи нерухому фіґуру, сперту на еспонтон, із натягненою на очі трьохугольною шапкою. Тепер слухай: я що годинки буду навідуватися й будемо розмовляти сиґналізацією. Раз у долівку стукну — це значить: „Як почуваєшся?" Коли добре, ти таксамо раз стукни. Коли я двічі стукну — це: „чи не приключилося що?" Коли ні, відповідай таксамо двічі. Колиж сталося щось — три рази. Ну, щасливо сиди.

Павло Захарович вийшов. Воскова особа осталася сама. В шафі було душновато й погано чути було нафталіною та старим сукном. Хотіфіґура ледви здержувалася. Справдішні воскові бомбардіри й моряки скоса поглядали на нового товариша безглуздими скляними очима. Прийшли гості. Зпочатку поодинокі, опісля гуртками курсанти. В темному кутку коло манекінів вони не зупинялися довго. Тому бути короткий час непорушним не було тяжко. Тільки один гість маломщо не довів воскової фіґури до розпуки. То мусів бути якийсь театральний мистець. Він рішучим кроком підійшов просто до шафи, витягнув альбомчик і ставши напроти воскової фіґури, став її відмальовувати. Холодний піт виступив на старшому унтерофіцирі. Він міг віддихати і морґати лише тоді, коли маляр спускав очі на папір. І в ті то секунди воскова фіґура гляділа на маляра з дикою злістю.

Ось, причепився, голота!

Вкінці маляр відійшов і воскова фіґура стала віддихати з шумом, наче льокомотива.

День пройшов без пригод. Як музей замкнули воскова фіґура пообідала в шафі й вислухавши бажання доброї ночі, осталася сама. Опівночі воскова фіґура вилізла із шафи. та захропіла на чердаку великого моделю корабля „Ретвізан". Рано заняла знову своє місце в шафі. Два дні її старань пройшли без успіху. Третього дня пополудні Павло Захарович Сивков дістав на своє двократне стукання несподівано трикротну відповідь. Він кинувся до шафи й оглянувшись відчинив двері.

— Що?

— Є! Щойно підійшов Чигір. Викинув якийсь клуночок на шафу, а сам сягнув під шафу та дістав відтам кинджалики. Сховав у кишеню та вийшов. Я жалував, що ви були замкнули шафу. Я міг його на місці схопити за обшивку.

— Добре, що не схопив — відповів Павло Захарович — таж чоловік померти міг із переляку. Ти подумай — серед білого дня петрівський старший унтерофіцир із шафи за ковнір хапає. Ну, вилази й іди відпочивати. Спасибі за службу.

Павло Захарович відійшов у сусідню кімнату. Там працювали, установляючи нову експозицію, наукові співробітники Данилов і Амелін. А їм помагав співробітник Чигір.

Товариш Сивков задумався. Саме, як він перебирав у думці співробітників, то кілька разів його думка підозріло зупинялася на Чигірі. Чигір був старшиною при фльоті та його прогнали за пиянство. Він прийшов просити роботи, божився, що поправився й начальник музею приняв його. Безпосередніх доказів проти Чигіра не було, та сам вигляд його казав сумніватися. Тепер сумнів перемінився в певність.

Павло Захарович підійшов ближче та запримітив, що Чигір відгорнув рукав синьої робітничої блюзи на правій руці та заслонив ним руку аж по пальці. Павло Захарович узявся за роботу.

— Ану, поможи но підняти — сказав він, беручись до моделю фреґати.

Коли Чигір підняв руку, рукав закотився й на руці видно було чорну пляму, обкружену червоною. Як видно, Чигір уже пробував обмити, та лякер — чортівський винахід.

— Ти де руку заваляв? — спокійно спитався начальник музею.

(Кінець буде).

УКРАЇНСЬКА ДИТИНА ДО СВ. МИКОЛАЯ

Святий Отче Миколаю,
Нині я Тебе благаю
З серця та з душі
Про дарунки, не так много,
Я бажаю лиш одного
Від тебе собі:

Зійди з неба в наш Край Рідний,
Поглянь оком на люд бідний
Під нинішній час,
Як в неволі дні спихає,
В тюрмах з голоду вмирає,
Ах, прийди до нас!

Прийди, потіш нас в неволі,
Бідні діти босі, голі,
Що по тюрмах мруть
Лиш за волю свого краю.
Прийди, Отче Миколаю,
Ох, як вони ждуть!

Вони Тебе все чекають,
І дарунків виглядають
На волю святу.
Може здіймиш з нас кайдани
І нам знову сонце гляне
В нашу Вітчину.

Святий Отче Миколаю,
Нині я Тебе благаю,
Як вже чуєш сам,
А в дарунку тільки волі
Свому краю, щастя, долі,
Тож подай їх нам!

МИКОЛА ГОРІШНИЙ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

КОШТ ЖИТТЯ ПЕРЕД СУДОМ.

У суботу, 12-го грудня, відбулася перед зборами делегатів преріжних організацій, скликаних на конференцію Крайовою Федерацією Споживачів, прецікава судова розправа: обвинуваченим був „високий кошт життя". Виступали обвинувачі, свідки, оборонці обвинуваченого, присяжні судді.

Спитавсь би хтось: пощо робити таку комедію? Пощо грати таке представлення? Хіба ж кошт життя це така смішна справа, щоб нею людей смішити?

Та організатори цеї розправи саме це хотіли доказати тим, що прибули на цю „комедію", і тим, що потім про неї мали чути: вони хотіли звернути увагу широких кругів громадянства на цю важну справу й вибрали для цеї лекції форму судової розправи, бо, на їх думку, люди памятають краще про якусь справу, як вона стане предметом судового спору. Судова розправа має вигляд боротьби, зударення сил, а таке зударення сил усе цікавіше, ніж звичайне розумове зображення.

МАЛОВАЖНА СПРАВА?

Може видаватися дивним, що людям треба аж драматизування, щоб вони зрозуміли свою потребу. Декому це моглоб навіть видатися доказом, що кошти життя не є важною справою.

Та діло мабуть у нашому нереальному вихованні, через яке ми не звертаємо уваги на важні справи, від яких залежить наше життя, а зате присвячуємо багато уваги справам, від яких наше життя не залежить, або залежить тільки в малій частині.

Якби не це, то ми певно не читалиб так жадно новинок про розводи акторок у Голівуді, ні про вбивства жінок „синіми бородами" в Франції, ні про труїння чоловіків жінками в Мадярщині.

ЛЮДИ БЕЗ ҐАЗЕТИ.

Фредерик Т. Берчал, европейський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", описуючи положення в Югославії, каже, що осередком суспільного й політичного життя краю є селянин.

Цього югославського селянина описує він як людину „далеко не неінтеліґентну". Себто, кажучи просто, він не є дурний. Югославський селянин учиться про життя, але не з ґазет, бо тих у Югославії багато нема, а з усного передання. Зрештою, якби навіть югославський селянин більше читав ґазети, ніж він читає, то ще й тоді він мав би немало труднощів пізнати життя по правді, бо югославська диктатура не пускає в ґазети вісток, невигідних для цеї диктатури.

Зо слів Берчала виходить, що в свобідних краях, як Америка, людина правильно пізнає життя з ґазети. В таких краях усного передавання вісток майже нема, бо його місце заняла вже ґазета. В такому краю людина без ґазети це всеодно, що людина без очей, вух і язика.

ЗНОВ ЖИТТЄВИЙ КОШТ.

Каже Берчал, що югославський селянин найбільше цікавиться одним питанням:

Як це воно так, що селянам у Югославії жилося тяжко, як були кепські рільні збори; а як збори були гарні, то життя селян не поправилося?

Іншими словами, селяни питаються: Де дівається це добро, яке селянин успів добути своєю працею в добрих роках?

Як бачимо, зовсім сутні питання. Якби за такі питання питалися люди по всіх краях, то можеб люди до чого додумалися. На всякий спосіб більше, ніж із сплетень про те, хто стане черговим чоловіком Ґлорії Свонсон.

І ПОЛІЦАЙ МАЄ.

І поліцай має матір, каже польська приповідка. І поліцай має мозок, а не тільки „бедж", можемо сказати тепер, коли серед нюйорських поліцаїв виринула думка виробляти поліційні одностроі кооперативно.

Виробляти уніформи кооперативно, значить виробляти їх у фабриці, яка є власністю поліцаїв, котрі будуть ці уніформи купувати й носити. При того роду орґанізації бизнесу виробу уніформів поліцаї, що будуть купувати й носити уніформи, сховають до кишені зиски, які досі з них беруть фабриканти уніформів та продавці. Це може бути на рік досить поважна сума.

До такого пляну додумалися поліцаї, котрі побирають коло 3,000 долярів мінімальної платні на рік.

Чи не варто трохи заставити інколи до праці свої „нуделс"?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

В неділю вечором, 28. листопаду ц. р:, українці врочисто відсвяткували память борців України.

Хоч погода була погана, дощ лив як з відра, нарід не зважав на це і завчасу заповнив велику вічеву салю. Трохи краще як колись. Нарід сходився в святочному настрої; багато було позамісцевих: з Елизабету, Джерзі Ситі і Ню Йорку.

Концертову програму розпочато точно в год. 7:30. Вступну промову сказав п. М. Шумейко. Співали два злучені хори з Елизабету і Нюарку під управою п. Т. Каськова; співаки були вбрані в прекрасні, цвітисті українські строї. Вони відспівали: „Живи, Україно". „Чуєш, брате, мій", „Шумить, гуде дібровонька", „Ой, зза чорного моря", „Ой, впав стрілець", „Ой, чого ти почорніло". Пісні відспівано знаменито, по мистецьки. Присутні щиро й довго їх оплескували.

Наш радіовий соліст, баритон П. Ординський, відспівав кілька нових пісень у память стрільців. Його пісні нарід оплескував і хотів затримати його на сцені хоч годину. Ми горді, що маємо такого славного співака, як П. Ординський. Акомпаніювала на піяні пані Марія Мумейко.

Святочну промову читав адв В. Кузьма. Минуло літ 19, говорив він, як наші молоді бідні студенти, дурні (так їх тоді назвали), без зброї, в голоді, визволяли Україну. Нізвідки помочі не було. Чиж дивуватися, що самі не годні були багато осягнути?

Деклямації виконали: А. Філь, Т. Паращук, В. Лисак.

Святочну промову англійською мовою виголосив С. Шумейко. Він говорив добре і закликав молодь до боротьби з ворогами, аж доки Україна не буде вільна.

Хор шкільних дітей, числом більш як 50, добре вишколений, відспівав під проводом п. Т. Каськова пять пісень: „Гей там на горі січ іде", „Ой, на горі та женці жнуть", „Нумож, браття, до зброї", „Дай нам, Боже, добрий час". Живий образ, при кольоровім світлі і співі „Боже великий, єдиний", виглядав чудово і додавав поваги до концерту. Нарід тихесенько слухав тої молитви.

Т. Каськів говорив, яку ціль і вартість має Листопадове Свято. Говорив про тих героїв, що в могилі; вони кличуть до нас, щоб ми продовжували розпочуту боротьбу за волю. А що є багато учасників цеї боротьби каліками, то їм треба дати тепер поміч. Присутні зложили $111 на інвалідів. Далі хор співав: „Коло млина" і „Коваль" І. Франка — М. О. Гайворонського. Цю пісню нарід довго оплескував, відчувши поклик І. Франка до боротьби з ворогами.

М. Шумейко подякував присутнім за участь у концерті, за послух і дисципліну та за щиру добровільну жертву на інвалідів.

На закінчення заспівали всі з великим чуттям „Ще не вмерла Україна".

Г. Дідоха.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Листопадове Свято.

Українська громада в Амстердамі святкувала в неділю, 28. листопаду, річницю листопадового зриву. По вечірні о. М. Лисяк відправив біля стрілецької могили в місцевій церкві панахиду за тих українських героїв, що то так радісно йшли в бій, щоби піднести похилену калину і розвеселити Україну й у тому бою поклали свої буйні голови.

Святочний концерт відбувся в церковній салі, що була виповнена місцевими і позамісцевими громадянами. Вступне слово сказав о. М. Лисяк; він пояснив значіння Першого Листопаду. Своєю мовою він викликав у присутніх святочний настрій.

Концертові точки виконав мішаний церковний хор під управою Степана Цюпки. Хорові пісні були переплітані деклямаціями шкільних дітей. Всі точки випали добре, за що виконавці дістали належні оплески.

Святочну промову виголосив Павло Чучман, бувший учасник визвольного зриву. Він пригадав славні подвиги Української Армії з 1918—19 року, коли то наші стрільці без зброї і набоїв нераз перемагали ворога, узброєного від стіп до голови. Промова перенесла присутніх на рідні степи і нагадала всім нашу світлу минувшину, в якій також було чимало і сумних хвиль.

Про тяжке положення наших інвалідів, що втратили здоровля у цій боротьбі, розказав В. Чучман і закликав зложити на ту ціль жертву. Переведена збірка принесла суму $34.20. Зложили по $1: д-р А. Кухаренко, о. М. Лисяк, М. Сторонський, Й. Бабак, Т. Сюрко, С. Комарянський, Г. Медвідь, Т. Вітковський, А. Ґнип, В. Папура, В. Чучман, М. Тарнавський, П. Терпляк, І. Пасічник, П. Чучман, Т. Сокач, М. Мельничук, Н. Зюбровський, М. Коропіта, І. Бабій, М. Ковальчук, В. Михалюк, Д. Митолінський; решта дрібними. До того додала місцева парохія $10, а тов. ім. Івана Франка $5 на визвольну боротьбу. Разом $48.20. По відчисленні розходів $44 вислано через Обєднання до краю з призначенням: на інвалідів $29 і на визвольну боротьбу $15.

Святочний Комітет.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СТЕПАН МУСІЙЧУК.

МОЛИТВА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО СВ. МИКОЛАЯ

Угоднику Божий, святий Миколаю!
Ввесь світ християнський Тебе ожидає.
На Тебе чекають всіх народів діти,
Від Тебе дарунки бажають узріти.

Ти ласк всіх найвищих достойний у Бога,
Всі немічні в горю ждуть в Тебе підмоги;
Ти всіх дітей добрих раз в рік звеселяєш,
Ти сиротам бідним утіху зсилаєш.

Поглянь, Чудотворче, у нашу країну,
У тихі, низенькі похилі хатини!
Поглянь, як там гірко живуть наші діти,
Як дуже бажають вони Тебе взріти.

Там ворог злий ходить попід наші хати,
Не дасть їм молитви до Тебе заслати;
Там діточки тільки в вікно заглядають
І крадьком до Тебе мольби засилають:

„Угоднику Божий, Святий Миколаю!
Ми, діти вкраїнські, Тебе призиваєм:
Зішли нам дарунків! Не хочемо много.
Не хочемо срібла й золота цінного,

Ні забавок ріжних блискучих, модерних,
Ні ляльок не дай нам, ні коників гарних,
А дарів впроси нам у Господа Творця,
Щоб в наші хатини зіслав трохи сонця.

Щоб в немічні серця батьків й мамів рідних
Влив Бог силу й віру у хвилях цих грізних,
Щоб дав братам й сетрам відваги й завзяття
Всі сили зібрати й на ворога стати.

Поглянь, Святий Отче, у тюрми всі ляцькі,
Поглянь на Соловки московські-варварські:
Там тисячі наших борців днесь страждають,
В Тебе, Миколаю, помочі благають.

Вони не чекають дарунків-заплати,
За нас всі охотно пішли умирати,
Вони все віддали в жертву Україні,
Зішлиж їм утіху у смерти годині!

Потіш їх, що скоро в нас сонічко блисне,
Що скоро вороже ярмо у нас трісне;
Скажи їм, що мруть всі вони не даремно,
Що ми виростаєм й тюрми розібемо.

А нам, України невинним всім дітям,
Дай вирости в вірі й любовю горіти,
Любовю до Бога і ближнього свого,
Щоб разом іти нам до щастя свойого.

Угоднику Божий, Святий Миколаю!
Ввесь світ християнський Тебе ожидає.
На Тебе чекаєм й ми, діти невільні,
ДАРУНКІВ ЧЕКАЄМ У ВІЛЬНІЙ ВКРАЇНІ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

На охорону могил героїв.

На заклик філії „Товариства Охорони Военних Могил" у Стрию відгукнулися в Америці два українські громадяни: нижче підписаний з Ірвінгтон, Н. Дж., і Теодор Гавриляк з Вест Орендж, Н. Дж. В тій цілі вони влаштували „картяну забаву" й одну імпрезу, які принесли $150. Гроші переслано через Обєднання на призначену ціль.

В заклику „Т-ва Охорони Военних Могил" говориться, що могили, в яких спочивають тлінні останки тих, що віддали своє життя за волю України, не повинні нам бути байдужі. Бо коли ми не будемо шанувати їх могил, то тим ми викажемо малу пошану й до ідей, за які вони полягли. Згадане товариство порішило занятись прикрашенням тих могил, а саме огородити военний цвинтар, поставити 192 бетонові хрести і один гарний спільний памятник. На ту ціль згадане товариство потребує грошей. Колиб іще хто в Америці хотів причинитися до того діла, то може слати свої жертви на адресу „Украін-Банк", Стрий, вул. Голуфка ч. 15, або зголоситися до співпраці до нижче підписаного. Усім, що помагали в цьому ділі, щира подяка.

Василь Добущак,
650 Grove St., Irvington, N. J.

—o—

МІЛВОКІ, ВІС.

Зо срібного весілля на інвалідів.

В суботу, 6. листопаду ц. р., гром. Пилип і Марія Гарасимовичі святкували 30-літню річницю свого подружого життя. Згадані громадяни є старими членами У. Н. Союзу, як також щирими українцями. Вони ніколи не відмовляються від жертви на ріжні народні цілі. З цеї нагоди у їх домі відбулася забава, на яку загостило чимале число краянів-сусідів і знайомих. При веселій забаві гості не забули і за Рідний Край. Гром. Гасяк побажав ювилятам здоровля і всього добра й при тім згадав за інвалідів Української Армії, котрі втратили своє здоровля в обороні свого Рідного Краю. Тепер вони бідують у холоді і голоді, бо не годні заробити на кусок хліба й на одежу. Щирими словами він попросив присутніх зложити на ту ціль жертву. Жертвували по $1: І. Гасяк, П. Гарасимович; А. Гатала, Н. Кудринський, С. Юськів; по 50 ц.: С. Човган, А. Ковтун, Г. Даць, Й. Сосницький, Т. Танін, Магдалина Кийван, Е. Озді; по 25 ц.: Т. Черник, О. Яковишин, Костик Дкорк, І. Паньків, І. Гірський, Наталка Довга, Ганка Човгань; 10 ц. дрібними. Разом $10.35. Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

Н. К.

КОГОЗ, Н. Й.

З вечерка на інвалідів.

В нашій громаді є 21 відділ Організації Оборони Лемківщини, до якого належать чоловіки і жінки. Дня 24. листопаду члениці приготовили малу вечерю. На тій вечері не було багато людей. Але ті, що були, можна сказати, самі добрі націоналісти, і вони не відмовляють ніколи жертв на ріжні цілі Рідного Краю. Серед гостей знаходився також наш місцевий парох о. М. Лисяк. Цей вечерок припоручено перевести гром. Малігловці. Він привитав гостей і попросив священика, щоби поблагословив вечерю. Потому він викликав присутніх громадян, щоб дещо сказали. Серед інших А. Білінський сказав, чи не булоб добре при тій нагоді зложити якусь жертву на українських інвалідів, які, обороняючи Рідний Край, своє здоровля стратили і стали каліками. Гром. Малігловка попер ту справу і просив зложити датки а руки касієра, Й. Дзямби. Жертвували по $1: Й. Білінський, Й. Дзямба, В. Сташко, о. М. Лисяк, О. Лисяк, Т. Грацон; по 50 ц.: І. Коба, І. Ядлош, П. Ропіцький, Ю. Ганчарик, Марія Кушнір, Е. Ковтко, М. Шаршонович, П. Гавришенко, С. Палка, Разом $10.50. Гроші пересланно через Обєднання на призначену ціль. Вечерок закінчено національним гимном.

Т. Малігловка.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 19-го грудня, в годині 2-гій пополудні, в гали церковній, під ч. 645 Рузевелт евеню. На ці збори мають прийти всі члени, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени, щоби сповнили свій обовязок, бо інакше будуть суспендовані. — Гр. Волянський, пр., Н. Крпуа, кас.; І. Маркович, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Річні Збори Бр. св. Василія, від. 229, відбудуться в неділю, 19-го грудня, в годині 12-тій зараз по Службі Божій, в церковній галі. Просимо прийти на час. — М. Дутчак, секретар.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Тов. Нова Зоря, від. 88, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 19-го грудня, на котрі повинні зійтися всі члени без проволочно, та вирівнати свої залеглости. Буде вибір нових або потвердження урядників того Товариства. Просимо тих, котрі передають свої місячні вкладки, щоби особисто явилися. Особисті противности, які хто має, відложити на бік, а народня справа й Батько Союз має побільшитись. — Організ. о. Д. Микитяк.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(38)

Більшість чорних кинулася до брами. Але Тарзан саме змінив напрям і замісць до брами побіг до найближчого місця в паркані. Розігнавшися з цілої сили, він вискочив на паркан, а потім зіскочив на другий бік і поринув у темних нетрах. Чорні не вспіли його зловити; ані пострілити. Щоправда, вони вистрілили до нього кільканацять стріл, але ні одна не влучила.

Тепер Тарзан був безпечний. Забобонні дикуни булиб ніколи не відважилися переслідувати кавуру поза огорожею свого села. Перемучений до краю, Тарзан знайшов собі на гиляці дерева відповідне місце і заснув твердим сном. Враз зо сходом сонця він зірвався на ноги і, віднайшовши „слоновий шлях", попрямував до осідку правдивого племени кавуру.

Другого дня вітер заніс до його ніздрі якийсь дивний запах. Це здивувало його. Бо цей запах мав у собі подібність до запаху білого чоловіка, а попри те мав у собі ще якісь інші складники. Ці другі складники нагадували запах льва. Для Тарзана не було сумніву, що десь поблизу знаходяться представники людської і львиної породи.

Але чому ця мішанина мала тепер бути вкупі? А може чоловік полює на льва, або лев на чоловіка, і тепер вони знайшлися на малій віддалі? Це зацікавило Тарзана і він спинився. Він почав обережно розглядатись і шукати причин цього запаху. По кількох хвилинах, розгортаючи прути корча, він побачив чоловіка. Тарзан спинився, щоб добре приглянутись до нього.